

Nationalbanken lige saa vel som andre Banker selv at træffe de i den Henseende fornødne Foranstaltninger. Jeg tvivler nu ogsaa noget paa, at en Skildvagt, der gaar i sin røde Kappe op og ned udenfor, efter Nutidens Forhold og efter de Angreb paa Banker, som ere at befrygte, vil være til nogen videre Betyggelse.

Jeg mener, at naar man søgte at optage de efter min Mening faa Bestemmelser i den gamle Oktroj, som endnu skulle være gældende, saa vilde man for det første opnaa det store Gode, at man blev ganske klar paa det hele, blev ganske klar paa, hvad der gælder, og hvad der ikke gælder, og fik en samlet Fremstilling af, hvad Reglerne ere i den Henseende, og for det andet vilde man saa faa Lejlighed til at høre disse Bestemmelser, som dels ere overflødige — og en lille Smule urimelige nogle af dem, — dels ugrundede, idet de give Banken Privilegier, som der efter Nutidens Forhold neppe er nogen Grund til at opretholde.

Jeg skal endnu kun bemærke, at i Lovforslagets § 17 findes der en Bestemmelse om, „at de Nationalbanken ved nærværende Lov givne og fornyede Rettigheder og Tilsagn kunne ikke tilbagekaldes eller forandres inden den 31. Juli 1938.“ Jeg nærer egentlig megen Tvivl om, at en saadan Bestemmelse er juridisk gyldig. Jeg tror egentlig ikke, at Lovgivningsmagten kan binde sig paa den Maade. Jeg tror aldeles ikke, at Staten, hvis der om 5 eller 10 Aar er en pludselig Nødvendighed for at foretage andre Bestemmelser, paa nogen Maade kunde være bunden, og for Resten er jeg ganske sikker paa, at hvis Nødvendigheden kunde klarlægges for Lovgivningsmagten, vilde man heller ikke tage i Betænkning at fravige det. Et andet er naturligvis det moralske Baand, men det har man vel uden Hensyn dertil. Imidlertid vil jeg ikke nægte, at man maaske kan opfatte det nuværende Lovforslags § 17 som sigtende til, at man muligvis jo kunde sige, naar dette Forslag er gaaet gennem Lovgivningsmagten, vedtaget af den, og det saa bliver vedtaget af Nationalbanken, at der foreligger en Overenskomst, og jeg for min Part vilde derfor være tilfreds med, hvad der staar i § 17, hvis den højttærede Justitsminister vil erklære, at denne Oktroj saavel som den gamle kan forandres af Lovgivningsmagten, naar Nationalbanken samtykker. Jeg vil i den Henseende gøre opmærksom paa, at den gamle Oktroj af 1818 er bleven forandret et Par Gange, i alt Fald i et

Tilfælde ved jeg, at det er sket, efter at man har indhentet Nationalbankens Samtykke. Jeg erindrer tydeligt fra Forhandlingen den Gang, at man fra Regeringens Side ikke vilde anerkende, at det ubetinget var nødvendigt at faa Nationalbankens Samtykke. Med disse Bemærkninger skal jeg slutte, idet jeg tillader mig at anbefale Forslaget og haabe, at det vil finde en god og grundig, men tillige hurtig og villig Behandling i et Udvalg.

Aadal: Vi have nu hørt dette Spørgsmaal om Bankens fornyede Oktroj drøftet af flere Nationaløkonomer; de have jo dels teoretisk udviklet for os, hvorledes disse Forhold ere ved Nationalbanken, og ogsaa givet praktiske Vink. Jeg vil som Lægmand ogsaa udtale mig om enkelte Punkter ved denne Fornyelse af Bankens Oktroj. Først skal jeg sige til Spørgsmaalet om, hvorvidt Staten skulde overtage Banken eller det skal vedblive at være en privat Bank, at jeg er absolut for det sidste. Tiden har jo vist baade herhjemme og i Udlandet, at naar Staten overtager disse Banker, komme de tidt ind under meget vanskelige Forhold. De blive afhængige af Regeringen og det Flertal, der støtter den i Rigsdagen. Regeringen faar Indflydelse paa Bankernes Bestyrelse, og derved kan der komme ret uheldige Forhold, idet det jo ikke altid har vist sig, at det saa bliver virkelig bankkyndige Mænd, Bankgenier, der komme til at staa i Spidsen for saadanne Foretagender, men tidt vil det blive Mænd, der have gjort sig fortjente paa en eller anden Maade, men som ikke ere fuldt bankkyndige.

Med Hensyn til Punkt 8 i § 7, hvor der gives Regeringen Tilladelse til for et Tidsrum af indtil 2 Aar at meddele Banken Lempelser med Hensyn til Seddeludstedelsen udover de Regler, der ellers ere foreskrevne, vil jeg sige, at det vilde være meget farligt, hvis det var en Statsbank, idet det, som udviklet af det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck), da vilde kunne føre til, at Finansministeren fik Øje for, at han kunde drage Fordel af at give denne Tilladelse og derved skaffe sig Penge, idet Halvdelen af disse Penge gaar ind i Statskassen. Jeg mener altsaa, at det er absolut nødvendigt, at man bliver ved en privat Bank.

Med Hensyn til de 750,000 Kr., der skulle udbetales af Nationalbanken, have jo enkelte udtalt sig tvivlende om, hvorvidt Banken kan taale at udbetale et saa stort aarligt Beløb, og om det ikke vilde